

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quid sit q[ue] castitas culpam non imperetur, sed sponte suscipiatur cap.
xviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

cationem, quæ lege prohibetur. Continere ergo illi perpetuo debent: isti uero quousq; uxoribus abstinent. Facit autem & dominus alibi distinctionem laicorum, & sacerdotum, quantum ad usum nuptiarum, dicens. Luc. 20 Filii huius sæculi nubunt, & traduntur ad nuptias: qui autem habuerunt dignationem sæculi illius, non nubunt, neque uxores ducunt: æquales enim sunt angelis Dei in cælo. Quis iam non uidet hic nobis dominum declarare per istam distinctionem, quomodo sacerdotum, & laicorū status diuersus sit in eo presertim, q̄ illis nuptiæ, his cœlibatus conueniat, & propterea illos sæculi, hos cœlestis regni filios appellare. Apprehendere ergo cōsiliū Christi (ut concludamus breuiter) est uouere castitatem, & regni effici filios: quorum est nec nubere, nec uxores ducere, quod est proprium sacerdotum, qui semper debent continere: alioqui irritam facientes primam fidem, damnationem incurrant necesse est. Sed de proposito & uoto iam satis: nunc alia prosequamur.

Quid sit q̄ castitas cuiplā non imperetur, sed sponte suscipiatur. Cap. XVIII.

Satis, arbitror superius probatum esse, nulli hominum matrimonium, ex eo q̄ matrimonium sit, interdici, sed tantum fornicationem, quæ est contra legem Dei & ubiq; damnatur. Nam honorabile dicit Hebre. 13 Apostolus esse connubiū, & torum immaculatum. At tibi, qui sacerdos factus es, ideo interdictum est, quia sponte ab renunciasti uxori, & nuptiis, Deo magis seruire proponens q̄ cœminæ, atque sacris intendere, q̄ profanis, & uacare propagationi spiritali potius q̄ carnali: quoniā ut scriptum est, qui seminat in carne de carne metet corruptionem: qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet Gal. 6 uitam æternam. Quod autem nulli hominum ex euāgelicæ legis præcepto, uel cœlibatus, uel uirginitas im-

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

peretur, nihil mirandum est: nam uidemus dominū, in his quæ sunt cōsiliū, usum semper maxima lenitate fuisse, ea relinquentē in uoluntate, & arbitrio cuiusq;: at hæc tamen si præstentur, scias plus gratiæ, ac premii habitura esse, q̄ quæ fieri præcipiantur. Sicut est ieiunium assidue, præcationes, uerberationes, uigilia, diuitiarum contemptus, abnegatio sui ipsius, martyrium, persecutiones castitas, & eiusmodi: quæ quidē omnia sunt de perfectione, & consilio, non autem ex præcepto. Non enim usus diuitiarum, neq; somnus, neq; cibus, neq; fuga persecutionum, neq; similiter matrimonium neq; alia eiusmodi cuiq; interdīta sunt tanquā mala, uerum illa magis commendantur, ac multo meliora cēsentur: Apostolo ita dicente. Qui matrimonio iungit filiam suam, bene facit, qui non iungit, melius facit. Hæc igitur, & alia eiusmodi, quæ pertinent ad perfectionem uitæ, in nostra sunt potestate uel amplectendi, uel dimittendi. Secus uero se habet dilectio proximi, remissio in uiriarum, miseratione ad pauperes, & similia, quæ ad proximi commodum spectant: de quibus præcepit dominus, ut fierent, & comminatur non facientibus: usque adeo, ut uel sola elæmosinarum transgressio ad æternam damnationem sufficiat. Ista enim sunt bona quæ æque facilia omnibus esse possunt: & animis æq; in sua uolentium: at uero quæ ad corpus ptinent tantū, pro ingenio, & dispositione cuiusq;, uel facilia, uel difficilia factu sunt: & propterea exigi à quoq; ex præcepto, & de necessitate nō debuit: sed relinq; potius arbitrio uel constantiæ, uel imbecillitati cuiusq;. Multa enim in his rebus, quæ uni sunt facilia, alteri difficillima esse, ac et impossibilia, ex naturæ uarietate, & ex diuerso corporis habitu, usu ipso quotidiano deprehēdimus. Neq; enim pares sunt in oibus corporis, atq; animi dotes: neque constat uniuersis mortalibus eadē ratio cōtinendi: iccirco in eiusmodi re,

cf. 3.11.1

1. Cor. 7

cf. 3.11.1

3. 11. 1

nō ex præcepto dñi, sed ex consilio habere se qsq; debet: & ut sua fert cuiusque natura, sequi. At qui uero dū id quod est consilii propria uoluntate suscipimus, atque ultro ipsi nos ad obseruantiam eius obstringimus, multo maiori merito efficiamur digni, q̄ si ex præcepto ad idem cogermur inuiti. Propterea dominus qui de uirginitate, & eiusmodi perfectione uitæ loqueretur, subiūxit. Qui potest capere capiat. Est quidē castitas supra naturam, supraq; legem præparum, atq; excellēs bonum: ita tamen hominē ex diuina gratia conciliata, ut neq; legi, neq; naturæ repugnet. Ad hanc ergo nemo ullo præcepti uinculo obligatur, nisi q̄ sese spontaneis uotis obstringerit, de numero eorum spadonum factus: qui non uel aliqua eunuchi sunt, neq; tales ex utero matris sunt, sed seipfos castrauerunt pp̄ regnum cœlorum. Extat huius sce rei nota, atq; aptissima figura in ueteri instrumento, quam diuus Hieronymus scribens ad Fabiolam de uesste sacerdotali, sic est elegantissime interpretatus. Exponens enim quid est cur dominus in libro, qui Exodus inscribitur, mandauerit octo genera uestium pro exorando pontifice solenniter apparati, Rationale scilicet, Super humerale Tunicam, Lineam, Strictam, Cidarim, Baltheum, Fœminalia: attamen in Leuitico enumeratis septem duntaxat, de fœminalibus nihil omnino dicitur. Non ob aliam inquit causam factum, quàm qd ad genitalia cuiusquam lex non mittit manum: sed in eo sibi quisque fert legem. Ab induendis ergo fœminalibus Moses abstinuit manum, quasi tacite loqueretur. Fœminalia te non uestio, uetans usum nuptiarum: id enim in proprio est arbitrio, qui castus esse uult, his ipse se uestiat, his ipse sese astringat: qui uero malit uxorem, his abstineat, Nostræ itaque uoluntatis est, num uelimus suscipere uotum castitatis, atque sic prouehi ad sacerdotium, an à uoto

Matth. 19

Exodi. 28

Leui. 8

Et alibi. *Cætera disponam, quum uenero ad uos. Hinc multa sunt in ecclesia, quorum aliam originem non habemus, nisi consuetudinem ab apostolis nobis usque ad hanc ætatem, quasi per manus traditam: quæ ullo pacto aut mutari, aut prætermitti sine grauissimo impietatis scelere non possunt.* 1. Cor. 2

Observandam esse professionem castitatis: si non ratione præcepti, saltem uoti, quod est sacris ordinibus annexum. Cap. XIX.

Quid est autem quod quispiam merito possit queri, si cogatur stare promissis, & uota reddere, quæ sciens, prudensque sua sponte suscepit. Esto enim quod castitas per se præcepta non fuerit, ut quidam asseuerant: à te tamen o sacerdos promissa est, atque tua sponte & certo animi iudicio confirmata. Quid modo refert præceptione, an uoto obligeris, quum pro certo noueris te esse deuinctum? Est enim castitas de consilio, ut res optima, omnibus commendata, non tamen ab omnibus effragitata: sed ab eo tantum, qui sponte ad id sese obstrinxerit, professus uitam agere sanctiorem, & euangelici dogmatis iugo sese subicere arctiori. Nam quod tibi consilium antea fuerat, mox ubi professus es incipit esse præceptum. Eatenus enim annexa est castitas ordini sacro, ut quicumque adire ordinem uelit, & uotum simul castitatis ineat, necesse sit: quod ei ita coheret, ut quasi eius corporis membrum, & quidem præcipuum esse uideatur. Dicit enim Leo papa. *Lex continentiae eadem est ministris altaris, quæ episcopis, & presbyteris, qui quum essent laici, uel lectores licite uxores ducere potuerunt, sed quum ad prædictos peruenerint gradus, coepit eis non licere, quod licuit. Non est ergo quod quisquam se excuset, & teneri se ad promissum neget, quum iam ultro ordines sacros adierit, quibus uotum*